

Ustroj lokalne samouprave u Žumberku

Krajem 19. stoljeća u Žumberku su osnovane dvije općine sa sjedištima u Kalju i Sošicama. Iste su ušle u sastav tadašnje Zagrebačke županije. Godine 1924. osniva se i treća žumberačka općina sa sjedištem u Radatoviću. Žumberačke općine od svog osnutka pokazuju dobre rezultate osobito u izgradnji prometnica, opskrbom vodom, organizacijom gospodarskih aktivnosti, prije svega održavanjem stočnih sajмова u Sošicama i na Budinjaku. Općine poduzimaju i druge aktivnosti u vezi gospodarenje žumberačkim šumskim resursima. Općenito podiže se kvaliteta života. Nakon završetka II. Svjetskog rata pristupa se administrativnoj reorganizaciji tadašnjih općina te se vrši preustroj. Ukidaju se sve tri žumberačke općine Kalje, Sošice i Radatovići i uspostavlja se jedinstveni Žumberački kotar sa sjedištem prvotno u Kostanjevcu a zatim u Pribiću. Od 1962. godine područje Žumberka administrativno je podijeljeno na gradove Ozalj, Jastrebarsko i Samobor, a takva situacija ostaje sve do početka 90-tih godina prošlog stoljeća. Ukidanje žumberačkih općina i preseljenje upravnih sjedišta iz Žumberka u obližnje gradove pokazalo se kao loše rješenje za žumberačko područje. Osobito će se to manifestirati u stagnaciji razvoja infrastrukture i gospodarstva. Od 60-tih do 90-tih godina razvijaju se gradovi dok Žumberak kao ruralno područje u gradskom zaleđu stagnira. U tom periodu gotovo da nema značajnijih ulaganja a potiče se i iseljavanje stanovništva. U isto vrijeme gradovi Ozalj, Jastrebarsko i Samobor iz republičkog Fonda za nerazvijene krajeve redovito u svoje gradske proračune dobivaju sredstva za Žumberak. Na žalost ta sredstva desetljećima ne dolaze u Žumberak već se novac namijenjen izgradnji žumberačke infrastrukture ulaže u urbane sredine. Egzakti podaci pokazuju lošu izgrađenost infrastrukture (ceste, struja, voda) na cijelom području Žumberka u razdoblju od 1962.-1990. Početkom 90-tih godina javlja se u Žumberku grupa gospodarstvenika i intelektualaca koji žele potaknuti gospodarsku obnovu Žumberka. U tom smislu pristupa se osnivanju GOSPODARSKE ZAJEDNICE ŽUMBERAK, (dalje GZŽ). Gospodarska organizacija GZŽ osnovana je u Kalju 4. svibnja 1991. godine, a na skupštini je prisustvovalo 165 osoba. Na osnivačkoj skupštini izneseni su prijedlozi da se sva žumberačka naselja objedine u jedinstvenu općinu koja će imati sjedište u samom Žumberku. Članovi GZŽ-a najavili su kako će putem Suda zatražiti povrat sveg novca koji je kroz desetljeća kroz Fond za nerazvijene iz republičkog budžeta uplaćivan u proračune gradova Ozlja, Jastrebarskog i Samobora. Iz tih ogromnih sredstava koja se trebaju vratiti onome komu su i namijenjena u samo jednoj godini izgradile bi se sve ceste u Žumberku. Inicijativa je naišla na veliku podršku u narodu na području Žumberka, a rad novosnovane GZŽ podržala je Crkva, nova hrvatska vlast kao i intelektualci porijeklom iz Žumberka. Dne 6. lipnja 1992. održana je godišnja skupština GZŽ-a u Pribiću. Na toj skupštini Gospodarska zajednica Žumberak (GZŽ) mijenja ime u ŽUMBERAČKA GOSPODARSKA ZAJEDNICA (dalje ŽGZ), koja će imati sjedište u Sošicama. Na skupu u Pribiću tada je zaključeno kako su "Žumberčani dolaskom demokracije konačno dočekali da ponovno sudjeluju u donošenju odluka o vlastitoj sudbini". Ta je rečenica nagovijestila inicijativu ŽGZ-a za osnivanjem samostalne žumberačke općine koja bi se ustrojila od tada postojećih osam žumberačkih Mjesnih odbora. Nakon skupa u Pribiću predsjedništvo ŽGZ-a uputilo je dne 27. prosinca 1992. predsjedniku Vlade Republike Hrvatske prijedlog o osnivanju jedinstvene žumberačke općine koja bi uključivala svih 90 žumberačkih naselja okupljenih u 8 Mjesnih odbora, a koji su sada administrativno podijeljeni na gradove Ozalj, Jastrebarsko i Samobor. U obrazloženju prijedloga o jedinstvenoj žumberačkoj općini navodi se kako je Žumberak geografski i povijesno jedna cjelina te je stoga razumljivo da bude i administrativno jedinstven sa sjedištem Općine u samom Žumberku. Vlada RH uvažila je 1992. godine prijedlog ŽGZ-a te je izvršeno administrativno objedinjavanje svih žumberačkih naselja u jedinstvenu žumberačku općinu. Novoosnovana žumberačka općina, koja je službeno nosila naslov Općina Sošice, uspostavljena je 30. prosinca 1992. godine kada je na snagu stupio novi Zakon o područjima županija, gradova i općina u RH. Nova Općina Sošice uključena je u Zagrebačku županiju. Na općinskim izborima provedenim 1993. godine izabrano je 16 općinskih vijećnika i načelnik Općine Sošice. Ipak zbog mnogobrojnih razloga jedinstvena žumberačka Općina Sošice, koja je uključivala cjelovito žumberačko područje od Radatovića do Stojdrage, ipak

nije u potpunosti profunkcionirala. Godine 1995. Općinsko vijeće Općine Sošice na temelju članka 45. Zakona o lokalnoj upravi i samoupravi donosi i vlastiti Statut, a u članku 1. donosi se popis svih naselja koji se nalaze u sastavu Općine (vidi: Žumberački arhiv u Stojdragi, Fascil: ŽGZ i Općina Žumberak). Godine 1995. Vlada RH donosi odluku o promjeni imena Općine Sošice koja sada dobiva svoj konačni naslov Općina Žumberak. Istom odlukom Vlade RH sjedište Općine preseljeno je iz Sošica u Kostanjevac, a sva naselja Žumberka i dalje ostaju u sastavu Općine tj. u sastavu Zagrebačke županije (vidi: Žumberački arhiv u Stojdragi, Sabor RH, Zakon br. 480, naselja općina koja se nalaze u sastavu Zagrebačke županije). Nakon ove odluke Hrvatske vlade iz 1995. godine provedeni su lokalni općinski izbori te su izabrani načelnik i vijećnici čime je uspostavljena legitimna vlast. Cjelovita Općina Žumberak, sa svojih 90 naselja, ostaje u svojim granicama u naredne dvije godine do 1997. Dne 17. siječnja 1997. Sabor RH usvojio je novi Zakon o područjima županija, gradova i općina u kojem je prihvaćen i prijedlog da se područja Mjesne zajednice Radatović i Mjesne zajednice Kašt - Dojutrovica izdvoje iz sastava Općine Žumberak. Iste godine iz Općine Žumberak izdvojene su i Mjesne zajednice Budinjak i Stojdraga te Mjesna zajednica Pećno. Od 1992. pa do 1997., tijekom pet godina teritorij Općine Žumberak bio je jedinstven i cjelovit a od 1997. područje Općine Žumberak znatno je smanjeno te su ponovno, kao u vrijeme prije demokracije, određeni dijelovi potpali pod susjedne gradove Ozalj, Jastrebarsko i Samobor, a dio pod Općinu Krašić koja je osnovana početkom 90-tih godina. Žumberak je 1997. podijeljen i na dvije županije Zagrebačku i Karlovačku. Tako je Općina Žumberak od 1998. godine prepolovljena a u tim granicama je ostala sve do sve danas.

Logotip Žumberačke gospodarske zajednice (ŽGZ) iz 1992. godine

NASELJA NEKADAŠNJE JEDINSTVENE OPĆINE ŽUMBERAK IZ 1995. GODINE

(SLUŽBENI DRŽAVNI POPIS NASELJA OPĆINE ŽUMBERAK IZ 1995. GODINE)

1. Bratelji
2. Brezovac Žumberački
3. Budinjak

4. Cerovica
5. Dane
6. Gornja Vas
7. Golubići
8. Kravljak
9. Novo Selo Žumberačko
10. Osredak Žumberački
11. Osunja
12. Poklek
13. Selce Žumberačko
14. Siječevac
15. Stojdraga
16. Šimraki
17. Tisovac Žumberački
18. Barovka
19. Begovo Brdo Žumberačko
20. Careva Draga
21. Cernik
22. Čučići
23. Donji Oštrc
24. Drašći Vrh
25. Gračac Slavetički
26. Glušinja
27. Gornji Oštrc
28. Grgetići
29. Grič
30. Hartje
31. Javor
32. Jezernice
33. Jurkovo Selo
34. Kalje
35. Kordići Žumberački
36. Kostanjevac
37. Konjarić Vrh
38. Kupčina Žumberačka
39. Medven Draga
40. Mrzlo Polje Žumberačko
41. Markušići
42. Prvinci
43. Plavci
44. Petričko selo
45. Pećno
46. Radinovo Brdo
47. Radina Gorica
48. Reštovo Žumberačko
49. Sopote
50. Sošice
51. Stari Grad Žumberački
52. Staničići Žumberački
53. Stupe
54. Tihočaj
55. Tomaševci

56. Tupčina
57. Visoče
58. Višći vrh
59. Vranjak Žumberački
60. Vukovo Brdo
61. Vlašić Brdo
62. Veliki Vrh
63. Žamarija
64. Željezno Žumberačko
65. Žumberak
66. Badovinci
67. Brašljeвица
68. Bulići
69. Brezovica Žumberačka
70. Cvetišće
71. Dančulovići
72. Dojutrovica
73. Doljani Žumberački
74. Dragoševci
75. Dučići
76. Goleši Žumberački
77. Gudalji
78. Kamneci
79. Kašt
80. Keseri
81. Kunčani
82. Kuljaji
83. Liješće
84. Malinci
85. Pilatovci
86. Popovići Žumberački
87. Radatovići
88. Rajakovići
89. Sekulići
90. Šiljki

Izvor: Sabor Republike Hrvatske, Zakon br. 480. Zakon o Zagrebačkoj županiji. Zakon je Saboru RH na usvajanje podnijela Vlada RH aktom Ur.broj: 5030109-95-5 od 14. srpnja 1995.